

**DRUGOSTOPENJSKI DVOPREDMETNI PEDAGOŠKI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI
PROGRAM
SLOVENISTIKA
UNIVERZA V LJUBLJANI, FILOZOFSKA FAKULTETA**

Predstavitev študijskega programa:

1. Podatki o študijskem programu

- Drugostopenjski dvopredmetni pedagoški magistrski študijski program *Slovenistika* traja 2 leti (4 semestre) in obsega skupaj 60 kreditnih točk. 120 kreditnih točk obsegata oba dvopredmetna študijska programa skupaj.
- Študijski program ima predviden pedagoški modul, ki ga sestavljajo skupni pedagoški predmeti, slovenistični pedagoški predmeti in pedagoška praksa. Poleg tega ima študijski program dve smeri, jezikoslovno in literarno.
- Po uspešno opravljenih študijskih obveznostih pridobi diplomantka oziroma diplomant drugostopenjskega pedagoškega dvopredmetnega študijskega programa strokovni naslov *magister profesor slovenistike in ... oz. magistrica profesorica slovenistike in ...* Ustrezna okrajšava za naziv je *mag. prof. slov. in ...*

2. Temeljni cilji programa in splošne kompetence, ki se pridobijo s programom

Drugostopenjski pedagoški dvopredmetni študijski programi izobražujejo študente in študentke na splošnem humanističnem področju in jih hkrati usposobijo za prenos usvojenega znanja v različne vrste in oblike izobraževanja na vseh šolskih stopnjah. Diplomantke in diplomanti drugostopenjskih pedagoških dvopredmetnih študijskih programov si pridobijo znanja in usposobljenosti iz dveh predmetov in temeljnih pedagoških vedenj. Poleg ciljev, ki jih dosegajo na omenjenih področjih, so diplomanti in diplomantke usposobljeni za kompetentno delo pri pouku v osnovnih in srednjih šolah ter v drugih izobraževalnih ustanovah. Poleg tega lahko načrtujejo in izvajajo najzahtevnejša dela v različnih šolskih in obšolskih dejavnostih. Dvopredmetnost omogoča sposobnost intra- in interdisciplinarnega prenosa pri uporabi znanj, metodologije, razumevanja znanstvenih in pedagoških metod, pristopov ter procesov. Kombinacija humanističnih znanj s pedagoškimi omogoča diplomantom in diplomantkam razvijanje socialno-etične refleksije, strokovne kritičnosti in odgovornosti pri delu z ljudmi in informacijami, pri sodelovanju v skupnosti ter zavezanost profesionalni etiki. Pedagoški dvopredmetni študijski programi širijo nabor zaposlitvenih možnosti, saj diplomanti in diplomantke obvladajo dve strokovni področji.

Temeljni cilj predlaganega dvopredmetnega pedagoškega študijskega programa *Slovenistika* je usposabljanje bodočih profesorjev slovenskega jezika in književnosti, zato diplomanti s področja slovenskega jezika in književnosti, s poudarkom na vzgojno-izobraževalnih vedah, pridobijo kvalitetno družboslovno in humanistično izobrazbo, ki jo ravno povezava z drugim predmetnostrokovnim področjem širi in bogati.

Splošne kompetence

- logično, abstraktno, analitično, sintetično, divergentno in asociativno razmišljanje;
- razumevanje, analiza, povzemanje in kritično ovrednotenje različnih besedil in stališč;
- kritično ovrednotenje pridobljenega strokovnega znanja;
- strokovno ustrezno in učinkovito izrabljanje razpoložljivih sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij in danosti za iskanje, izbiro (selekcijo), obdelavo/uporabo in nadaljnje posredovanje informacij;
- interdisciplinarno povezovanje pridobljenega znanja in kompetenc na osnovi splošne razgledanosti in poznavanja akademskih področij;
- prepoznavanje in upoštevanje za določeno kulturo ali (družbeno) skupino specifične tradicije v komunikaciji;
- uporaba svojega znanja in metodoloških rešitev za reševanje novih problemov in nalog (»transferne kompetence«);
- smiselno zastavljanje (in reševanje) kompleksnih vprašanj, še posebej v zvezi z jezikom in literaturo;
- preučevanje problema z različnih zornih kotov in njegovo interdisciplinarno reševanje, tudi v večkulturnem okolju;
- samostojno, samoiniciativno in inovativno reševanje problemov oz. iskanje realno izvedljivih rešitev;
- samostojno načrtovanje, organiziranje in obravnavanje teme v obliki projektov, tudi v sodelovanju z drugimi (v skupinah, timsko delo);
- interpretiranje raziskovalnih rezultatov na višji ravni, razumevanje soodvisnosti znanstvenih spoznanj in dosežkov ter kritično ovrednotenje svojih in tujih dosežkov in spoznanj;
- razumljivo, prepričljivo, sporazumevalnemu položaju ustrezno in jezikovno pravilno ubesedenje/ubesediljenje svojih strokovnih in širših spoznanj v strokovnem (tudi poljudnoznanstvenem), znanstvenem, publicističnem ali propagandnem besedilu;
- konstruktivno sodelovanje v javnih (strokovnih ali publicističnih) pogovorih, povezanih z ožjo slovenistično ali splošnejšo temo;
- argumentirano, logično in prepričljivo predstavljanje svojih stališč v govorjenih ali pisnih diskusijah in pogajanjih;
- prevzemanje odgovornosti za vodenje in usklajevanje najzahtevnejših strokovnih nalog;
- sposobnost etične samorefleksije, občutljivosti za etična merila in zavezanosti k profesionalni etiki;
- skrb za lasten poklicni/strokovni razvoj (pripravljenost za dodatno usposabljanje in vseživljenjsko učenje);
- dejavno sooblikovanje slovenskega kulturnega prostora.

Splošne učiteljske kompetence

- usposobljenost za učinkovito poučevanje v smislu razumljivega posredovanja strokovno-predmetnih vsebin učencem, ustreznega povezovanja ciljev učnih načrtov, vsebin, načinov učenja in razvoja učencev, učinkovitega načrtovanja, organizacije in izvajanja učne aktivnosti, spodbujanja aktivnega in neodvisnega učenja pri učencih ter sodelovalnega učenja in obvladovanja principov raziskovanja na pedagoškem področju z namenom izboljšanja lastne pedagoške prakse;
- ustrezno preverjanje in ocenjevanje znanja ter spremljanje napredka učencev v smislu dajanja konstruktivne povratne informacije na področjih usvajanja strategij učenja, učenja socialnih veščin, bralne in informacijske pismenosti ter seznanjanja staršev in drugih odgovornih oseb o napredku učenca;

- usposobljenost za učinkovito komunikacijo z učenci in vodenje učne ure v spodbudnem okolju v smislu oblikovanja pravil za vedenje in disciplino v razredu, ki temeljijo na spoštovanju vseh udeležencev, uporabe ustreznih strategij za reševanje situacij, ki so posledice neprimernega vedenja, agresije ter dajanja vsem učencem enake možnosti in prepoznavanja njihovih individualnih posebnosti;
- upoštevanje etičnih načel in zakonskih določil, povezanih z lastnim profesionalnim področjem;
- sodelovanje z drugimi učitelji in sodelavci na šoli;
- vključevanje v različne aktivnosti na področju izobraževanja;
- usposobljenost za načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in uravnavanje lastnega profesionalnega razvoja;
- razvijanje strategij za vseživljenjsko učenje;
- spodbujanje vztrajnosti in samovrednotenja pri učencih;
- razvijanje informacijske pismenosti ter komunikacijskih in socialnih veščin pri učencih.

Predmetnospecifične kompetence, ki se pridobijo s programom

a) slovenistične

Po 2. stopnji študija slovenistike so diplomanti zmožni:

- globlje razumeti temeljne jezikoslovne smeri;
- razumeti in opisati jezikovne pojave v njihovi sistemski, socialni, psihološki in zgodovinski povezanosti;
- razumeti jezik kot sredstvo in rezultat simbolne interakcije v njegovi spoznavni (kognitivni), čustveni (emocionalni), ustvarjalni (kreativni) in družbeni (socialni) funkciji;
- razumeti in sooblikovati knjižnojezikovno normo in njeno delovanje;
- dejavno spremljati jezikovnopolično in jezikovnokulturno dogajanje;
- strokovno ustrezno samostojno analizirati in kritično presojati govorjeno/zapisano besedilo z različnih vidikov ter rabo in vlogo jezikovnih sredstev glede na širši kontekst;
- izbirati glede na govorni položaj ustrezne socialne, funkcijske in prenosniške zvrsti ter besedilne vrste;
- prirejati/preoblikovati besedila ene vrste glede na različne govorne položaje (namen, naslovnika, prenosnik itd.);
- učinkovito govorno ali pisno ubesediti različne teme in pri tem tvoriti jezikovno pravilna, koherentna, kohezivna in ustrezna strokovna, publicistična ali propagandna besedila;
- razumeti književna besedila različnih vrst/zvrsti, njihov nastanek in učinkovanje (družbeni, kulturni, estetski, medijski, biografski vidik);
- prepoznati slovensko književno dediščino ter razumeti njene posebnosti v odnosu do sorodnih evropskih in svetovnih literarnih pojavov in procesov;
- prepoznati temeljne in subtilnejše prvine literarnega oblikovanja;
- »prevajati« zahtevnejša starejša slovenska književna besedila;
- reflektirati svoje poznavanje besedila in zavzeti stališče v zvezi z vprašanji literarnega vrednotenja;
- jezikovno pravilno, smiselno in razumljivo, estetsko in retorično učinkovito (glasno) brati/interpretirati oz. predstaviti literarna besedila;
- prepoznati strategije ustvarjalnega/kreativnega pisanja;
- povezovati literarno znanje z védenjem o drugih umetnostih;
- naslovnikom svetovati v zvezi z branjem njim primernih literarnih besedil;
- poznavanja delovanja kulturnih institucij in ustanov;

- načrtovati in voditi študijske krožke, raziskovalne tabore, strokovna srečanja in delavnice;
- načrtovati, organizirati in izvajati javne (kulturne, strokovne in druge) dogodke;
- predstavljati in promovirati slovenski jezik, književnost in kulturo v svojem delovnem okolju;
- sooblikovati stališče javnosti do slovenskega jezika, književnosti in kulture ter vplivati na nacionalno (samo)zavest.

b) specialnodidaktične

- sposobnost ustreznega in razumljivega preoblikovanja in posredovanja jezikoslovnih in literarnovednih spoznanj učencu;
- izbiranje glede na razvojno stopnjo učencev ustrezne učne cilje, vsebine in metode pouka slovenskega jezika in književnosti; z upoštevanjem specifičnih potreb učencev;
- strokovno ustrezno utemeljevanje izbranih učnih ciljev, vsebin in metod s stališča didaktike slovenskega jezika in didaktike književnosti ter na podlagi znanja in razumevanja učnega procesa, kurikularnih zahtev, razvoja otroka na splošno in konkretnih potreb učencev;
- ob uporabi ustreznih meril za vrednotenje neumetnostnih in umetnostnih besedil presojeti njihovo primernost za uporabo pri pouku slovenščine;
- učinkovito uporabljati učnih sredstev in pripomočkov za pouk slovenščine, tudi informacijsko-komunikacijskih tehnologij, ter njihovo prilagajanje potrebam/interesom učencev;
- načrtovanje in izvajanje učnih enot pouka slovenščine ter njihovo smiselno povezovanje in nadgrajevanje;
- oblikovanje jasnih, spodbudnih in dosegljivih pričakovanj do učencev ter uporabljanje ustrezne strategije spremljanja učenčeve sporazumevalne zmožnosti, sposobnosti literarnega branja in širše kulturne zmožnosti;
- uporabljati ustrezne strategije preverjanja in oblikovanje meril za ocenjevanje znanja;
- razvijanje pozitivnega odnosa učencev do slovenskega jezika, književnosti in kulture;
- spodbujanje učencev za sporazumevanje v slovenščini ter za vseživljenjsko razvijanje sporazumevalne zmožnosti;
- uporabljati načel poučevanja slovenščine kot drugega/tujega jezika ter izbiranje ustreznih učnih ciljev, vsebin in metod poučevanja slovenščine kot drugega/tujega jezika;
- načrtovanje in izvajanje pouka slovenščine za odrasle oz. v okviru vseživljenjskega učenja;
- povezovanje jezikovnega in književnega pouka v koherentno celoto ter načrtovanje in izvajanje medpredmetnega povezovanja, tudi v obliki projektnega dela;
- spremljanje, raziskovanje in kritično presojanje lastne učne prakse ter iskanje možnosti za njeno izboljšanje;
- kritično razmišljanje o aktualnih specialnodidaktičnih vprašanjih, oblikovanje strokovno utemeljenih stališč in predlogov za spremembe,
- sposobnost učinkovite govorne ali pisne predstavitve svojih in tujih spoznanj in stališč o načelih pouka slovenskega jezika in književnosti ter o njihovi konkretni uresničitvi širši in strokovni javnosti v publicističnem ali strokovnem besedilu;
- na podlagi strokovnih meril presojeti in sooblikovati učne pripomočke za pouk slovenščine na vseh stopnjah šolanja in za različne vrste šol,
- odgovorno usmerjanje lastnega strokovnega razvoja v procesu vseživljenjskega učenja.

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

Pogoji za vpis na študijski program so usklajeni s členi 33, 38, 38a, 38b ter 41 ZViS-UPB3, UL RS 119/06, 16. členom prehodnih in dokončnih določb ZViS-UPB3, UL RS 119/06 ter 117. členom Statuta Univerze v Ljubljani.

V drugostopenjski pedagoški dvopredmetni študijski program se lahko vpiše, kdor je končal:

- prvostopenjski dvodisciplinarni študijski program istih disciplin;
- katerega koli od drugih prvostopenjskih študijskih programov z ustreznih strokovnih področij (jezikoslovje, družboslovje, humanistika), če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 KT;
- katerega koli od drugih prvostopenjskih študijskih programov z drugih strokovnih področij, če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 KT;
- visokošolski strokovni študijski program po starem programu z ustreznih strokovnih področij (jezikoslovje, družboslovje, humanistika), če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo od 10 do 60 KT;
- visokošolski strokovni študijski program po starem programu z drugih strokovnih področij, če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 KT.

Diferencialni izpiti bodo določeni individualno glede na pridobljeno predhodno izobrazbo kandidata. Kandidat lahko te obveznosti opravi med študijem na 1. stopnji ali z opravljanjem diferencialnih izpitov pred vpisom v drugostopenjski študijski program. Obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo od 10 do 60 KT. Vsaka prošnja se obravnava na kolegiju oddelka individualno, individualno se na kolegiju oddelka določita tudi obseg in vsebina dodatnih študijskih obveznosti iz temeljnih predmetov, bistvenih za študij na drugi stopnji.

Če bo vpis omejen, bodo kandidati izbrani glede na dosežene točke, izračunane na podlagi:

- povprečne ocene na prvostopenjskem ali dodiplomskem študiju (60 %),
- ocene zaključne seminarske naloge na prvi stopnji ali diplomskega dela (40 %).

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Študentom se lahko priznajo tudi znanja, usposobljenosti in zmožnosti, ki jih je kandidat/ka pridobil/a pred vpisom v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja in ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim z drugostopenjskim pedagoškim dvopredmetnim študijskim programom.

Postopek priznavanja neformalno pridobljenega znanja in spretnosti je v celoti usklajen s Pravilnikom o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, sprejetem 29. maja 2007 na Senatu Univerze v Ljubljani.

Študentje oz. študentke znanja, pridobljena v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja ter izkustvenega učenja (portfolijo, projekti, objave avtorskih del ipd.), izkažejo s spričevali in drugimi listinami, iz katerih je razvidna vsebina in obseg vloženega dela študenta.

Vloga za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti mora vsebovati:

- spričevala,
- druge listine (različni dokumenti, ki jih izda delodajalec in dokazujejo izkušnje, potrdila o udeležbi na seminarjih in usposabljanjih ipd.),
- portfolijo, v katerem kandidat pripravi svojo biografijo s podatki o izobrazbi, o zaposlitvah ter drugih izkušnjah in znanjih, ki jih je pridobil v preteklosti,
- druga dokazila (izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela kandidatov; projekti, izumi, patenti ipd).

Priznana znanja, usposobljenosti oz. zmožnosti se lahko upoštevajo kot opravljene študijske obveznosti znotraj vseh delov študijskega programa. Iz njih pa morata biti jasno razvidna tako vsebina kot obseg vloženega dela študenta, da se lahko znanja ovrednotijo s kreditnimi točkami. Na podlagi individualnih dokumentiranih vlog študentov oz. študentk odloča o priznavanju in vrednotenju tako pridobljenih znanj, usposobljenosti in zmožnosti Filozofska fakulteta na predlog posameznih oddelkov. Ob tem upošteva Pravilnik o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, sprejet 29. maja 2007 na Senatu Univerze v Ljubljani, druge določbe statuta Univerze v Ljubljani ter Pravila Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

5. Pogoji za napredovanje po programu (uskklajeni s 151. členom Statuta Univerze v Ljubljani)

- **pogoji za napredovanje iz letnika v letnik:**

- za napredovanje iz prvega v drugi letnik drugostopenjskega študijskega programa mora študent oz. študentka opraviti študijske obveznosti za 1. letnik v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti za prvi letnik, v obsegu 54 od 60 KT;

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL, 153. člen) pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje.

Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

- **pogoji za ponavljanje letnika:**

V skladu s 152. členom Statuta Univerze v Ljubljani ima študent oz. študentka, ki ni opravil oz. opravila vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik, če izpolnjuje s študijskim programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoj za ponavljanje letnika v okviru

predlaganega študijskega programa so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 KT (25% skupnega števila KT).

Pogoji za podaljševanje statusa študenta so določeni z 238. členom, pogoji za mirovanje statusa študenta pa z 240. členom Statuta Univerze v Ljubljani.

Študentom in študentkam glede usmerjanja v različne smeri študija, izbire posameznih modulov znotraj študijskih programov in drugih vprašanj, povezanih s študijem, svetujejo predstavniki študentov, tutorji študenti, tutorji učitelji, mentorji posameznih letnikov ter drugi sodelavci ustreznih oddelkov v okviru govorilnih ur.

6. Pogoji za dokončanje študija

Za dokončanje študijskega programa mora študent oz. študentka na obeh dvopredmetnih programih uspešno zaključiti pedagoško prakso in zagovarjati magistrsko delo ter opraviti še vse druge študijske obveznosti, kot jih določa drugostopenjski pedagoški dvopredmetni študijski program, v skupnem obsegu 120 KT.

7. Prehodi med študijskimi programi

Prehode med programi urejajo: Merila za prehode med študijskimi programi (Ur. l. RS št. 45/94 in 78/98); Statut UL (181. - 189. člen); Zakon o visokem šolstvu - ZviS-UPB3 (Ur. l. RS št. 119/06); Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu - ZviS-E (Ur. l. RS št. 94/06).

Prehodi so mogoči:

- če kandidat izpolnjuje pogoje za vpis v 1. letnik študijskega programa druge stopnje, na katerega se vpisuje;
- če kandidat izpolnjuje pogoje za vpis v 2. letnik po študijskem programu univerze, na katero je vpisan;
- v okviru razpoložljivih študijskih mest;
- če je kandidat v prejšnjem programu opravil vsaj dva semestra oz. en letnik;
- če se kandidatu pri vpisu lahko prizna vsaj polovica obveznosti, ki jih je opravil v prejšnjem študijskem programu;
- če kandidat v novem programu v celoti opravi vsaj dva semestra oz. en letnik.

Prehajanje na drugostopenjski pedagoški dvopredmetni študijski program je možno:

- a.) z dvopredmetnih ali dvodisciplinarnih študijskih programov druge stopnje z ustreznih strokovnih področij (jezikoslovje, družboslovje, humanistika); o izpolnjevanju pogojev za prehod odloča na podlagi študentove prošnje senat FF UL, ki na predlog oddelkov za vsakega kandidata posebej določi morebitne diferencialne izpite (od 10 do 60 KT) in druge obveznosti za vpis v letnik, v katerega se sme vpisati.
- b.) z dvopredmetnih ali dvodisciplinarnih študijskih programov druge stopnje s kateregakoli drugega strokovnega področja; o izpolnjevanju pogojev za prehod

odloča na podlagi študentove prošnje senat FF UL, ki na predlog oddelkov za vsakega kandidata posebej določi diferencialne izpite (od 10 do 60 KT) in druge obveznosti za vpis v letnik, v katerega se sme vpisati.

c.) z dvopredmetnih univerzitetnih študijskih programov po starem programu z istih strokovnih področij pod naslednjimi pogoji:

- V prvi letnik drugostopenjskega pedagoškega dvopredmetnega študijskega programa se lahko vpiše kandidat, ki ima uspešno zaključene tri letnike starega nebolonjskega univerzitetnega dvopredmetnega študijskega programa (opravljene vse obveznosti po programu za 1., 2. in 3. letnik).
- V drugi letnik drugostopenjskega pedagoškega dvopredmetnega študijskega programa se lahko vpiše kandidat, ki ima uspešno zaključene štiri letnike starega nebolonjskega univerzitetnega dvopredmetnega študijskega programa pedagoške smeri (opravljene vse obveznosti po programu za 1., 2., 3. in 4. letnik razen diplomskega dela oz. diplomskega izpita).

V obeh primerih velja, da se kandidatu oz. kandidatki glede na pridobljene kompetence na starem programu lahko določijo dodatne obveznosti v skupnem obsegu od 10 do 60 KT; o izpolnjevanju pogojev za prehod ter o morebitnem priznavanju že opravljenih obveznosti odloča na podlagi študentove prošnje senat FF UL, ki na predlog oddelkov za vsakega kandidata posebej določi obveznosti za vpis v letnik.

d.) za diplomante starih dvopredmetnih štiriletnih študijskih programov istih področij. Kandidati se lahko vpišejo v 2. letnik; pri tem se jim lahko prizna še do 30 KT. O izpolnjevanju pogojev za prehod odloča na podlagi študentove prošnje senat FF UL, ki na predlog oddelkov za vsakega kandidata odloča individualno.

Prehajanje z univerzitetnih študijskih programov z drugih strokovnih področij ni možno.

8. Načini ocenjevanja

Načini ocenjevanja oziroma načini preverjanja znanja so določeni za vsak predmet posebej v učnih načrtih (npr.: ustni /pisni izpiti, kolokviji, eseji oziroma seminarske naloge, dnevniki, praktične naloge oziroma izdelki, projekti, reševanje realnih problemov, reševanje odprtih nalog/problemov, vrstniško ocenjevanje, portfolijo ipd.).

Pri ocenjevanju se uporablja naslednja ocenjevalna lestvica, ki je skladna s Statutom univerze v Ljubljani:

- 10 - (odlično: izjemni rezultati z zanemarljivimi napakami),
- 9 - (prav dobro: nadpovprečno znanje, vendar z nekaj napakami),
- 8 - (prav dobro: solidni rezultati),

- 7 - (dobro: dobro znanje, vendar z večjimi napakami),
- 6 - (zadostno: znanje ustreza minimalnim kriterijem);
- 5-1 - (nezadostno: znanje ne ustreza minimalnim kriterijem).

9. Predmetnik drugostopenjskega pedagoškega dvopredmetnega študijskega programa *Slovenistika* po semestrih

1. semester - Skupni del pedagoškega modula (na vsakega od obeh dvopredmetnih študijskih programov odpade 50% vsebin skupnega dela pedagoškega modula)									
Zap. št.	Učna enota	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
		Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	Psihologija za učitelje	30		15			75	120	4
2	Pedagogika - teorija vzgoje in andragogika	30	15				45	90	3
3	Didaktika	30	15	15			90	150	5
SKUPAJ		90	30	30			210	360	12

2. semester - Skupni del pedagoškega modula (na vsakega od obeh dvopredmetnih študijskih programov odpade 50% vsebin skupnega dela pedagoškega modula)									
Zap. št.	Učna enota	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
		Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	Psihologija za učitelje	15	30				45	90	3
2	Pedagogika - teorija vzgoje in andragogika	15	15				60	90	3
3	Opazovalna praksa *		5			10	45	60	2
4	Obvezni izbirni predmet **	30	30				60	120	4
SKUPAJ		60	80			10	210	360	12

* Izbirni predmeti - Opazovalna praksa (študent izbere predmet pri kateremkoli od skupnih pedagoških predmetov)										
Zap. št.	Učna enota	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Izbirni
		Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.				
1	Opazovalna praksa pri didaktiki		5			10	45	60	2	[X]
2	Opazovalna praksa pri psihologiji		5			10	45	60	2	[X]
3	Opazovalna praksa pri pedagogiki in andragogiki		5			10	45	60	2	[X]

** Obvezni izbirni predmeti pedagoškega modula										
Zap. št.	Učna enota	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Izbirni
		Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.				
1	Humanistika in družboslovje	30	30				60	120	4	[X]
2	Slovenščina za učitelje	30	30				60	120	4	[X]
3	Raziskovanje učnega procesa	30	30				60	120	4	[X]

1. semester										
Zap. št.	Učna enota	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS	
		Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.				
1	Skupni del pedagoškega modula (50%)	45	15	15			105	180	6	
2	Slovnica znanstvenega in strokovnega jezika	15	15				60	90	3	
3	Obdobja in slogi v slovenski književnosti	30					60	90	3	
4	Strokovni izbirni predmet	15	30				45	90	3	
SKUPAJ		105	60	15			270	450	15	
DELEŽ		23%	13%	4%			60%	100%	50%	

Strokovni izbirni predmeti										
Zap. št.	Učna enota	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Izbirni
		Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.				
1	Poglavja iz pragmatike	15		30			45	90	3	[X]
2	Normativno, (jezikovno)zvrstno in besedilnovrstno urejanje besedila		30				60	90	3	[X]
3	Govorna tehnika	15	15				60	90	3	[X]
4	Slovenska dialektologija	30					60	90	3	[X]
5	Jezikovna razčlemba slovenskih besedil do 19. stoletja	15	30				45	90	3	[X]

6	Teorija literarnega diskurza	30					60	90	3	[X]
7	Pripovedno besedilo	30					60	90	3	[X]
8	Verzno besedilo	30					60	90	3	[X]
9	Dramsko besedilo	30					60	90	3	[X]
10	Sodobna slovenska kratka proza	30					60	90	3	[X]
11	Latinska in nemška književnost na Slovenskem	30					60	90	3	[X]

2. semester										
Zap. št.	Učna enota	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS	
		Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.				
1	Skupni del pedagoškega modula (50%)	30	40			5	105	180	6	
2	Pedagoška praksa pri didaktiki slovenskega jezika in književnosti 1		10			20	60	90	3	
3	Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje	30					60	90	3	
4	Starejša slovenska književnost	30					60	90	3	
SKUPAJ		90	50			25	285	450	15	
DELEŽ		20%	11%			6%	63%	100%	50%	

3. semester										
Zap. št.	Učna enota	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS	
		Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.				
1	Didaktika slovenskega jezika za študente dvopredmetnega študija	30	15				75	120	4	
2	Didaktika književnosti za sloveniste dvopredmetnega študija (celoletni predmet)	15					15	30	1	
3	Strokovni izbirni predmet	30	15				75	120	4	
4	Jezikoslovni magistrski seminar (celoletni predmet)		15				30	45	1,5	
5	Literarni magistrski seminar (celoletni predmet)		15				30	45	1,5	

6	Izdelava magistrskega dela					50	40	90	3
SKUPAJ		75	60			50	265	450	15
DELEŽ		16,7%	13,3%			11%	59%	100%	50%

Strokovni izbirni predmeti (3. semester)									
Zap. št.	Učna enota	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
		Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	Poučevanje slovenščine kot tujega jezika	30	15				75	120	4
2	Književnost za šolsko rabo	30	15				75	120	4

4. semester									
Zap. št.	Učna enota	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
		Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	Didaktika književnosti za sloveniste dvopredmetnega študija (celoletni predmet)	15	15				60	90	3
2	Pedagoška praksa pri didaktiki slovenskega jezika in didaktiki književnosti 2					30	60	90	3
3	Jezikoslovni magistrski seminar (celoletni predmet)		15				30	45	1,5
4	Literarni magistrski seminar (celoletni predmet)		15				30	45	1,5
5	Izdelava magistrskega dela					20	160	180	6
SKUPAJ		15	45			50	340	450	15
DELEŽ		3%	10%			11%	76%	100%	50%

10. Podatki o možnostih izbirnih predmetov in mobilnosti

Izbirni strokovni predmeti pedagoškega modula ponujajo dodatno kontekstualno razsežnost obveznih strokovnih predmetov tega modula oz. ponujajo možnost praktične uporabe v obveznem delu pridobljenih teoretičnih spoznanj.

Izbirna predmeta slovenističnega dela pedagoškega modula sta tako izbrana iz nabora predmetov, ki jih je FF pripravila za študente pedagoških programov. V slovenistični program sta uvrščena predmeta, ki sta namenjena bodočim učiteljem slovenskega jezika in književnosti, saj poglobljata njihovo znanje ter jim omogočata pridobivanje novih kompetenc, usmerjenih tudi na posebna področja poučevanja slovenščine (npr. poučevanje slovenščine za tujce).

Mobilnost

Študent lahko v okviru programov Socrates-Erasmus, CEEPUS in meddržavnih štipendij del študija, primerljiv z matičnim študijskim programom, opravi tudi v tujini.

11. Kratka predstavitev posameznega predmeta

11.1 Skupni predmeti pedagoškega modula

Psihologija za učitelje (7 ECTS)

Vsebina: Pomen psihološke izobrazbe za učitelja. Metode in tehnike proučevanja učnega procesa in spoznavanja učencev. Razvoj; zorenje in učenje. Nevrofiziološke osnove učenja. Zakonitosti in teorije psihičnega razvoja (psihoanalitične, kognitivne teorije in teorije socialnega razvoja). Dejavniki razvoja. Faze psihičnega razvoja. Tempo, individualne razlike, norme razvoja. Govorni in jezikovni razvoj. Adolescenca. Oblike učenja (učenje s pogojevanjem, učenje spretnosti, besedno učenje, učenje multiplega razlikovanja, učenje pojmov, učenje pravil, principov in zakonitosti, učenje kot reševanje problemov). Pogoji uspešnega učenja. Spodbujanje ustvarjalnosti učencev. Učenje z opazovanjem, izkustveno učenje, celostno učenje. Proces učenja. Struktura spomina. Pomnjenje in pozabljanje (teorije in dejavniki pomnjenja in pozabljanja). Transfer učenja. Metaučenje. Dejavniki šolskega učenja. Fiziološki dejavniki učenja (fiziološke spremembe v adolescenci, zdravje, utrujenost). Psihološki dejavniki učenja (sposobnosti, spoznavni in učni stili, spoznavna struktura, strategije in pristopi k učenju, učna motivacija, osebnostno-čustveni dejavniki, socializacija). Fiziikalni in socialni dejavniki učenja. Sodobna tehnologija in učenje. Individualne razlike med učenci. Učenci s posebnimi potrebami. Psihološki vidiki diferenciacije in individualizacije pouka. Struktura in dinamika malih skupin. Komunikacija in vodenje razreda. Razredna in šolska klima. Konstruktivno reševanje medosebnih konfliktov. Reševanje disciplinskih problemov v šoli. Učiteljeva osebnost. Čustvena inteligentnost. Oblikovanje stališč in vrednot. Psihološke osnove moralnega razvoja in vzgoje. Psihološki vidiki preverjanja in ocenjevanja. Načini in oblike preverjanja in ocenjevanja znanja. Metrična in motivacijska funkcija ocenjevanja. Konstrukcija testov znanja.

Posebnosti: Predmet je del skupnih pedagoško-psiholoških predmetov v okviru pedagoškega modula in je celoletni predmet. V 1. semestru je 30 P in 15 V, v 2. semestru pa 15 P in 30 S.

Metode poučevanja: Predavanja, seminarji, laboratorijske vaje.

Didaktika (5 ECTS)

Vsebina: Opredelitev temeljnih značilnosti didaktike. Pouk kot enovit proces učenja in poučevanja (vloga pouka v razvoju posameznika, razvoj didaktičnih idej in sodobne usmeritve pouka, vrste pouka, struktura in dinamika pouka, didaktični pomen novejših pojmovanj o naravi učenja – konstruktivno učenje, izkušensko učenje, inovativno učenje, celostno učenja, Gardnerjeva teorija o neodvisnih inteligencah, didaktične značilnosti kurikularne prenove). Notranja organizacija pouka (kurikularno načrtovanje, vrsta in izbira učnih oblik, učnih metod in učnih sredstev, zunanja in fleksibilna učna diferenciacija). Izvajanje in vrednotenje pouka (vloga spoznavnega in psihološkega vidika, vloga komunikacije v pouku, problemski pouk, notranja diferenciacija in individualizacija). Oblikovanje didaktičnega koncepta (temeljni didaktični pristopi – sociocentrični, pedocentrični, adaptacijski, emancipacijski, značilnosti nekaterih sodobnih didaktičnih teorij, oblikovanje učne strategije). Načrtovanje učiteljevega dela (moduli in metodologija stopenjskega načrtovanja, vloga in načini doseganja učnih ciljev). VAJE obsegajo naslednje teme: oblikovanje kvalitetnih medosebnih odnosov v pouku, načini reševanja konfliktov, uporaba nekaterih učnih metod in oblikovanje nekaterih spretnosti poučevanja, oblikovanje operativnih učnih ciljev, oblike in načini preverjanja znanja, vsebina in oblike sodelovanja z učitelji, vodstvenimi delavci na šoli, starši in šolsko svetovalno službo.

Metode poučevanja: predavanja, vaje, seminarsko delo, individualni študij didaktične literature, spremljanje aktualnih didaktičnih pojavov preko sredstev množičnega informiranja in interneta, individualni razgovori.

Pedagogika – teorija vzgoje in andragogika (6 ECTS)

Vsebina: Področje pedagogike: Opredelitev osnovnih pojmov: Pedagogika kot znanost, teorija (filozofija), umetnost in ideologija ter kot aplikativna in sintezna veda. Vzgoja kot intencionalni dejavnik kulture in odnos do socializacije, manipulacije in indoktrinacije. Šola kot družbena institucija: Šola in ideologija: Šola kot ideološki aparat države in pojav "prikritega kurikuluma." Potencialni ideološki dejavniki v šoli: dejavniki: izobraževalni predmeti, vzgojni predmeti, metode poučevanja, učitelj, razredna-šolska skupnost, kultura šole, obrobni organizacijski okvirji. Sistemski ukrepi za zmanjševanje ideoloških pritiskov na javno šolo (pravica do ustanavljanja zasebnih šol, laičnost in avtonomnost javne šole). Etično-strokovna odgovornost učitelja za zmanjševanje ideologije. Vzgojne dimenzije šolskega programa: Dualizem vloge šole v sodobni družbi - vzgojni in izobraževalni vidik. Pravni in pedagoški vidik zahteve po oblikovanju vzgojnega koncepta javne šole . Minimalni in maksimalni koncept vzgoje (med preventivno disciplino in odgovorno sintezo vzgoje in izobraževanja). Modeli šolske socializacije (vzgoje): direktni, indirektni in kombinirani. Šola kot organizacija z jasno postavljenimi pravili in šola kot skupnost. Sodobna načela oblikovanja šolske skupnosti: pravičnost, solidarnost, inkluzivnost. Etični modeli šolske socializacije: deontološka nasproti diskurzivni etiki, etika pravičnosti, etika skrbi, komunitarijanska etika vrednot. Vzgoja v javni šoli med etičnimi in pravnimi okvirji. Upoštevanje temeljnih človekovih pravic in psiholoških pravice otroka v institucionalni vzgoji. Teoretski in praktični problemi moralne vzgoje: Razvoj moralnosti med heteronomijo in avtonomijo. Osnovne naloge moralne vzgoje: razvoj socialne kognicije in afektivne sfere osebnosti. Identifikacija kot medij moralne vzgoje. Osnovna načela razvoja moralnega

razsojanja. Vzgojni pomen razvoja empatije. Paradoksnost fenomena avtoritete v moderni. Pedagoški eros. Področje andragogike: Opredelitev andragogike kot znanosti in njenih temeljnih pojmov: Pojem odraslosti in življenjska obdobja. Ciljne skupine odraslih. Učenje/izobraževanje odraslih in razlike v učenju/izobraževanju odraslih od učenja/izobraževanja otrok in mladine. Vrste izobraževanja odraslih. Ovire, motivi in motivacija za izobraževanje odraslih. Vzgoja in vrste vzgoje ter prevzgoja odraslih. Socializacija odraslih. Teorija permanentnega izobraževanja ter vseživljenjsko učenje in izobraževanje odraslih. Izobraževanje odraslih kot potreba družbe, institucij (šol, ljudskih univerz, podjetij, idr.) in potreba posameznika: Vpliv družbenih sprememb na izobraževanje odraslih. Knowles, Kidd (znanje za preživetje). Institucionalno izobraževanje odraslih. Tough (učni projekti, samostojno izobraževanje odraslih), Titmus idr.. Pomen andragoškega dela in različnih vlog andragoškega sodelavca (vodja, organizator, mentor, animator, svetovalec, inštruktor...). Operativni učni načrt (kurikulum) za delo in izobraževanje odraslih: Andragoški cikel. Ugotavljanje potreb po izobraževanju odraslih in načini sestavljanja izobraževalnih programov za odrasle. Programiranje in planiranje izobraževanja odraslih. Viri znanja. Metode izobraževanja odraslih. Oblike izobraževanja odraslih. Pogoji in izvajanje izobraževanja odraslih ter upoštevanje andragoških načel. Vrednotenje (vrste, načini) izobraževanja odraslih. Formalna in neformalna evalvacija. Profesionalni razvoj odrasle osebe (učitelja, andragoškega strokovnjaka): Oblikovanje modela osebnega vseživljenjskega izobraževanja in metoda izobraževalne biografija. Spodbujanje vseživljenjskega izobraževanja in učenja odraslih: Spodbujanje možnosti in želje po učenju in izobraževanju odraslih. Spodbujanje in lajšanje dostopa do izobraževanja po formalni in neformalni poti. Izboljšanje in širjenje ponudbe izobraževanja. Izboljšanje informiranja, organiziranja, mentoriranja, svetovanja, e-izobraževanja, idr. odraslim.

Posebnosti: Predmet je deljen na dve vsebinski področji. Študenti ločeno opravljajo dva delna izpita, seminar pri andragogiki (tisti, ki ne izberejo opazovalne prakse v andragoški instituciji) in opazovalno prakso v pedagoški ali andragoški instituciji, skupna ocena pa je ocena predmeta Pedagogika in andragogika. Predmet je celoleten. V 1. semestru je 30 P in 15 S, v 2. semestru pa 15 P in 15 S.

Metode poučevanja: Področje pedagogike: Predavanje z diskusijo, delo v majhni skupini (analiza obravnave šolskega konflikta), samostojni študij literature in šolske dokumentacije. Področje andragogike: predavanja in seminarji. Predavanja vključujejo pogovore, diskusije ter različne oblike aktivnega in izkustvenega učenja in izobraževanja. Pri seminarjih študenti pripravijo, glede na določeno andragoško temo ali glede na opravljeno prakso s področja andragogike, nastop in pisni izdelek. Po dogovoru študenti izdelajo v skupinski ali individualni obliki primer izobraževalnega programa ali projekta. Po dogovoru možen obisk zunanjih strokovnjakov s predstavitvijo primerov iz prakse. Po dogovoru možen obisk v določeni izobraževalni instituciji, zlasti za spodbujanje bodočih učiteljev k neformalnemu izobraževanju in vseživljenjskemu profesionalnemu razvoju.

Opazovalna praksa pri psihologiji (2 ECTS)

Vsebina: izdelava akcijske raziskave, povezane z določenim problemom v razredu (npr. odnosi, komunikacija, vodenja razreda, interakcija v razredu, motivacija ...), opazovanje in ugotavljanje individualnih razlik med učenci v načinu učenja, učnih stilih, strategijah, pomoč učencem pri načrtovanju učnih aktivnosti, opazovanje in delo z učenci s posebnimi potrebami (se seznanijo z izdelavo individualiziranih učnih načrtov, s timskim delom pri obravnavi otrok s posebnimi potrebami, vključijo se v individualno pomoč pri delu z učenci v razredu), vključevanje v delo z nadarjenimi učenci, z vlogo učitelja pri odkrivanju, sodelujejo pri delu z

nadarjenimi v razredu, sodelovanje in pomoč učitelju pri izvajanju pouka, spoznavanje različnih strokovnih služb na šoli, njihove vloge pri delu šole in pri delu z učenci, spoznavanje različnih načinov in oblik spremljanja napredka učencev, dajanja povratne informacije učencem, staršem.

Posebnosti: Praksa se izvaja pod vodstvom visokošolskega učitelja/sodelavca in mentorja na partnerskih šolah. Visokošolski učitelj/sodelavec bo koordiniral prakso, pripravljal gradivo in skupaj z mentorjem na šoli ocenjeval uspešnost opravljene prakse. Pedagoška praksa se lahko izvaja razpršeno – 15 ur.

Metode poučevanja: Opazovanje pouka in drugih aktivnosti v šoli, akcijsko raziskovanje, izkušensko učenje, individualno delo z učenci, sodelovalno učenje, timsko delo, vodenje dnevnika opazovalne prakse.

Opazovalna praksa pri didaktiki (2 ECTS)

Vsebina: Značilnosti, metode in tehnike proučevanja pedagoških pojavov. Značilnosti sistematičnega opazovanja pouka, vrste in uporaba tehnik za spremljanje pouka. Načini vrednotenja opazovalnih ugotovitev. Analiza strukture in dinamike učne ure z vidika učne strategije in ustreznosti učne regulacije. Opazovanje značilnosti in ustreznosti vloge in položaja učitelja in učencev pri pouku glede na sodobne didaktične usmeritve. Vloga, značilnosti in vrste učne diferenciacije in individualizacije, ter njihova ustreznost glede na konkretne pogoje in razmere. Načini in oblike vključevanja problemskega pouka v učni proces. Načini spodbujanja sodelovanja in višjih oblik miselne aktivnosti ter kreativnosti učencev. Ustreznost in stopnja uravnovešenosti ekstenzivnosti in intenzivnosti obravnave učne vsebine. Struktura učne ure, tipi učnih ur ter njihove didaktične značilnosti. Didaktične značilnosti in vloga učnih oblik in učnih metod. Učna sredstva ter značilnosti njihove sodobne uporabe. Značilnosti in pogoji za kakovostno uveljavljanje komunikacije na vsebinski ravni. Didaktični pomen kakovostne komunikacije na medosebni ravni.

Posebnosti: Predmet se izvaja kot opazovalna praksa v sklopu izvajanja splošnih pedagoških predmetov v prvem letniku študija. Študent sam izbere predmet (didaktika, pedagogika in andragogika ali psihologija), v okviru katerega opravlja opazovalno prakso. Opravlja se v osnovni in srednjih šolah – 15 ur.

Metode poučevanja: Neposredna priprava na opazovalno prakso iz Didaktike se opravi pri vajah, s teorijo pa se študenti seznanijo pri predavanjih, pri pripravi seminarja in lastnim študijem literature. Opazovalna praksa iz Didaktike poteka na osnovni in srednjih šolah pod vodstvom mentorja. Študent vodi dnevnik opazovalne prakse in pripravi poročilo.

Opazovalna praksa pri pedagogiki in andragogiki (2 ECTS)

Vsebina: Področje pedagogike: v okviru priprave na opazovalno prakso študenti dobijo navodila za proučevanje ustrezne pedagoške dokumentacije in opazovanje vzgojne prakse in disciplinskih postopkov na ravni razredne in šolske skupnosti, ob pomoči mentorja natančno opišejo en tipičen vzgojni konflikt in postopke za njegovo razrešitev, s pomočjo predpisane literature pripravijo analizo reševanja opisanega konflikta z vidika upoštevanja različnih etičnih kriterijev in predpisanih postopkov za izrek vzgojnega ukrepa, seznanijo se s posebnimi preventivnimi ukrepi za zagotavljanje discipline na ravni razreda oziroma šole in jih s pomočjo mentorja ustrezno ovrednotijo, opišejo en primer obravnave učne teme z vidika doseganja vzgojno-socializacijskih ciljev ustreznega predmeta, opišejo en potek razredne ure in ga analizirajo z vidika vsebine in vodenja. Področje andragogike: Glede na možen

razpoložljiv čas in v dogovoru mentorja na instituciji s študentom, naj bi se izhajalo izmed naštetih vsebin: Spremljanje andragoškega dela in ustrezne komunikacije mentorja in vseh zaposlenih v instituciji (upoštevanje andragoških načel, vrst, oblik, metod, pogojev, tehnik dela z odraslimi ter potek izvajanja in vrednotenja izobraževanja in dela z odraslimi). Sodelovanje in pridobivanje praktičnih izkušenj pri načrtovanju, vodenju in izvajanju izobraževanja odraslih na instituciji, šoli (odraslih za dokončanje določenega formalnega ali neformalnega izobraževalnega programa, izobraževanja učiteljev, idr.). Hospitacije, sodelovanje in pridobitev praktičnih izkušenj pri organiziranju in vodenju andragoških oblik dela z odraslimi glede na njihove potrebe (vodenje sestankov, delavnic, študijskih krožkov, krajših izobraževalnih programov, vodenju diskusij in pri tem vključevanje odraslih v podporo in spodbujanje pridobivanja znanja) in se pri tem seznanijo z načini in oblikami vrednotenja izobraževanja/dela z odraslimi (učitelji in učenci). Praktične izkušnje z opazovanjem, spremljanjem in s sodelovanjem z mentorjem oz. sodelavci institucije pri vodenju, pripravi projektov, raznih prireditvah in koordiniranju institucije s širšim družbenim okoljem (posamezniki, institucijo, lokalno skupnostjo, idr.). Spoznavanje konkretnih situacij, različnih vlog andragoga in andragoškega sodelavca (izobraževalec, mentor, svetovalec, animator, »prodajalec« izobraževalnih programov, tutor v izobraževanju na daljavo, idr.) ter spoznavanje delovnih procesov znotraj institucije. Pridobitev znanja o pomenu, možnostih in oblikah stalnega osebnega izobraževanja in spodbujanja lastnega profesionalnega razvoja ter vseživljenjskega učenja in izobraževanja. Uporaba izobraževalne biografije v praksi. Kritično opazovanje procesa izobraževanja/dela z odraslimi (učitelji, idr.) v določeni instituciji in oblikovanje poročila s prakse z opisom in vrednotenjem dejavnosti, pri kateri je študent sodeloval. Vrednoti se andragoško delo institucije, kompetence mentorja na praksi in kompetence študenta, ki je opravil prakso.

Posebnosti: Študenti izbirajo opazovalno prakso pri enem od skupnih pedagoško psiholoških predmetov (psihologija za učitelje, pedagogika, didaktika, andragogika). Praksa se izvaja pod vodstvom visokošolskega učitelja/sodelavca in mentorja na partnerskih šolah oz. drugih institucijah, kjer se izvaja izobraževanje odraslih. Visokošolski učitelj/sodelavec bo koordiniral prakso, pripravljal gradivo in skupaj z mentorjem na šoli (oz. drugi instituciji) ocenjeval uspešnost opravljene prakse. Pedagoška in andragoška praksa se lahko izvaja razpršeno – 15 ur.

Metode poučevanja: Področje pedagogike: Mentorsko vodena priprava na opazovalno prakso. Opazovalna praksa. Sistematično voden protokol opazovalne prakse. Samostojna analiza opisanih primerov. Zagovor analize v okviru seminarske diskusije. Področje andragogike: Opazovalna praksa (v celoti opazujejo delo na instituciji, imajo hospitacije v izobraževanju odraslih, konzultacije z mentorjem...). Sodelovanje pri načrtovanju, vodenju, izvajanju in vrednotenju dela/izobraževanja odraslih (staršev, drugih sodelavcev) ter po dogovoru z mentorjem samostojno izvajanje ure (formalnega ali neformalnega) izobraževanja odraslih. Sodelovanje pri vodenju in koordiniranju izobraževalne institucije z odraslimi, (starši,...), z zunanjimi strokovnjaki, drugimi institucijami in s širšim družbenim okoljem (lokalno skupnostjo). Pomaganje pri širjenju ponudbe izobraževalnih programov na druge institucije in sodelovanje pri povezovanju določene institucije z lokalno skupnostjo. Sodelovanje pri različnih izobraževalnih projektih v institucijah (EU projekti, drugi projekti ...). Samostojna priprava manjše raziskovalne naloge (priprava izobraževalnega programa, izvedba ankete, analiza vrednotenja dela/izobraževanja odraslih), sistematično vodeni zapisi s hospitacij, razgovorov z izvajalci in udeleženci izobraževanja.

11.2 Splošna izbirna predmeta

Humanistika in družboslovje (4 ECTS)

Vsebina: Sociologija: Predmet postavlja temelje za razumevanje družbe in družbenega, saj študente in študentke seznanja z najpomembnejšimi teoretskimi preseki v zgodovini sociološke misli in z aktualnimi družbenimi problemi in vprašanji. Študentke in študenti se bodo pri tem predmetu seznanili z najbolj vplivnimi sociološkimi pristopi pri obravnavanju posameznih družbenih pojavov in procesov. Poleg tega se bodo tematizirala vprašanja odnosa posameznik – družba; vloga in položaj posameznika v različnih vsakdanjih praksah (s posebnim poudarkom na otroštvu in mladostništvu) ter v različnih družbenih institucijah (s posebnim poudarkom na šoli in družini). Predavanja bodo vključevala tudi analizo osrednjih tem kot so: družbene (ne)enakosti, socialne izključenosti, revščina in socialna politika, s katerimi se srečuje tako posameznik kot tudi družba. Filozofija: Vsebina vključuje pregledno predstavitev raznih smeri, področij itn. sodobne filozofije ter filozofskih osnov humanistike in družboslovja, hkrati pa je usmerjena v vsakdanje življenje in vzgojno-izobraževalni proces. Študentje se seznanijo z osnovnimi pojmi in pojmovnimi konteksti ter razpravami o kulturi, etiki, vzgoji itn. v okvirih eksistencializma, hermenevtike, strukturalizma, post-strukturalizma, psihoanalize, razprav o razsvetljenstvu, postmoderni itn. Filozofski pojmi, pojmovni konteksti itn. so v nadaljevanju umeščeni tako v razmerje do znanosti, umetnosti, religij itn. kot v razmerje do vsakdanjega življenja in vzgojno-izobraževalnih praks. Poleg osnovnega seznanjanja s filozofskimi pojmi in pojmovnimi konteksti raznih tradicij je delo usmerjeno v povezovanje in primerjalno ovrednotenje različnih pristopov ter spoznavanje in oblikovanje etičnih razsežnosti itn. Poudarek je dan sprotnemu seznanjanju z nastajajočimi filozofskimi konceptijami, humanističnimi refleksijami in etičnimi razsežnosti življenja v sodobni kulturi.

Posebnosti: Predmet izvajata Oddelek za sociologijo in Oddelek za filozofijo, temu primerna je delitev vsebin, kompetenc in ciljev.

Metode poučevanja: Predavanja, seminarji in druge oblike dela (diskusije, delavnice itn.); individualne konzultacije.

Raziskovanje učnega procesa (4 ECTS)

Vsebina: Poučevanje temelji na raziskovanju učenju in pouka. Etična vprašanja pri raziskovanju v šoli oz. pri delu z ljudmi. Zakon o varstvu osebnih podatkov. Teoretične osnove merjenja v družboslovju (merjenje v širšem in ožjem smislu, merjenje v naravnih in družbenih vedah, indirektno in direktno merjenje, merske lestvice, introspekcija, interpretacija obnašanja, napake merjenja in ocenjevanja). Načrtovanje raziskave: oblikovanje raziskovalnega vprašanja, proučevanje obstoječe literature (iskanje po različnih baza podatkov), priprava raziskovalne strategije in raziskovalnega načrta, izbira ustrezne raziskovalne metode, zbiranje podatkov, analiza rezultatov, interpretacija ugotovitev. Raziskovalne metode: opisne, korelacijske, eksperimentalne. Akcijsko raziskovanje. Opisne metode. Opazovanje: naključno, sistematično (kategorije, lestvice, kodiranje), opazovanje z udeležbo. Beleženje opazovanj (zapiski, avdio, video posnetki). Primeri opazovanja pri pouku. Eksperimenti. Značilnosti. Spremenljivke. Vrste eksperimentov (z različnimi skupinami, z eno skupino). Kvaziekperimenti. Vzorčenje. Eksperimenti v šoli. Etnografsko raziskovanje. Raziskovalec kot nosilec sprememb - akcijsko raziskovanje. Značilnosti. Koraki v akcijskem raziskovanju. Tehnike za zbiranje podatkov. Primarni in sekundarni viri informacij. Kvalitativne tehnike: intervjuji, dnevniki, analiza govora, analiza vizualnih

podatkov, analiza delovanja skupin, analiza vsebine. Kvantitativne tehnike: vprašalniki, ankete, ocenjevalne lestvice, preizkusi, testi, lestvice stališč, sociometrični postopki. Uporaba pri načrtovanju pouka, izvajanju učnega procesa, vrednotenju učnega procesa. Analiza in predstavitev kvalitativnih in kvantitativnih rezultatov. Temeljne metode za opis podatkov in temeljne metode zaključevanja. Obdelava podatkov s programskim paketom SPSS. Interpretacija in uporaba rezultatov za spreminjanje lastne prakse. Pravila in načela pisnega komuniciranja in poročanja.

Posebnosti: Predmet je namenjen vsem študentom na pedagoških študijskih programih. Del predmeta se odvija praktično z delom na konkretnih podatkih. Največ 30 študentov v skupini za seminar (zaradi aktivnih oblik dela) ter računalniki opremljeni s programom SPSS. Predpostavljajo se nekatera osnovna znanja s področja ravnanja z osebnim računalnikom, delu s podatkovnimi bazami, brskanju po internetu ter iskanju literature po bibliografskih bazah.

Metode poučevanja: Predavanje, interaktivno učenje, demonstracije, individualne raziskovalne naloge, analize primerov.

11.3 Predmeti slovenističnega dela pedagoškega modula

***Pedagoška praksa pri didaktiki slovenskega jezika in didaktiki književnosti 1* (3 ECTS)**

Vsebina: Temelji na uresničevanju ciljev sodobnega pouka prvega/maternega jezika/pouka književnosti; uporabi in sestavi učnih načrtov, učnih gradiv za pouk slovenskega jezika in književnosti, priročnikov in IKT; razvijanju jezikovne in narodne zavesti ter realizaciji (med) kulturne, etične in estetske vzgoje pri predmetu slovenščina; vodenju interesnih dejavnosti in izbirnih predmetov, povezanih z jezikovno, s književno in kulturno.vzgojo.

Posebnosti: Specialna didaktika se zaradi vsebinskih in didaktičnih posebnosti pouka slovenskega jezika in književnosti pri dvopodročnem predmetu Slovenščini v osnovnih in srednjih šolah deli na Oddelku za slovenistiko na dva predmeta: didaktiko slovenskega jezika in didaktiko književnosti. Vsak predmet v teoretskem delu (predavanja, vaje, seminarji) obsega 50 % iz fonda ur in 50 % KT, ki so v okviru posameznih študijskih smeri na FF namenjene za specialno didaktiko. Teoretski del poteka v drugem letniku magistrskega študija, pedagoška praksa v skupnem trajanju 6 tednov pa je v dvopredmetnem programu enakomerno razporejena skozi oba letnika. Zaradi te kontinuiranosti in postopnosti na obeh področjih predmeta Slovenščina je praksa, ki poteka v osnovnih in srednjih šolah (s slovenskim učnim jezikom), v vsakem letniku zasnovana enotno za oba specialnodidaktična predmeta. Študent pri njej enakomerno spremlja pouk slovenskega jezika in pouk književnosti ter pri obeh sodeluje. Njegova konzulenta sta med prakso učitelj didaktike slovenskega jezika in učitelj didaktike književnosti.

Metode poučevanja: Skupinsko delo v seminarju, opazovanje, razčlenjevanje in vrednotenje prakse (študij primerov), individualne kratke intervencije ter sodelovanje pri zunajrazrednih dejavnostih.

***Didaktika slovenskega jezika za študente dvopredmetnega študija* (4 ECTS)**

Vsebina: Se osredotoča na vlogo in položaj slovenščine v šolah; slovenščino kot jezik pedagoške komunikacije; odnosni govor, spoznavni govor; didaktično strukturo sodobnega

pouka jezika: cilji, vsebine in metode; sporazumevalno zmožnost; metodični sistem dela z neumetnostnim besedilom in njegove faze; vrste nalog; razvijanje kognitivne, pragmatične in metakognitivne zmožnosti; govorjeno in zapisano besedilo; strategije dejavnega poslušanja in bralne učne strategije; razvijanje jezikovne (poimenovalne, upovedovalne, pravorečne/pravopisne) in metajezikovne zmožnosti; pripravo učencev na govorno nastopanje, sodelovanje v pogovoru ter pisanje; razvijanje poslušanja/branja z vrednotenjem oz. razvijanje kritične pismenosti; učiteljevo pripravo na pouk; letno pripravo, pripravo na učni sklop/učno uro; vrednotenje znanja in zmožnosti pri pouku jezika; opisniki oz. merila za ocenjevanje; učni načrti in gradiva; uporaba avdiovizualnih sredstev in IKT; povezovanje pouka jezika in književnosti, medpredmetno povezovanje.

Posebnosti: Specialna didaktika se na Oddelku za slovenistiko deli na dva predmeta: didaktiko slovenskega jezika in didaktiko književnosti. Vsak predmet obsega 50 % iz fonda ur in 50 % KT, ki so v okviru posameznih študijskih smeri na FF namenjene za specialno didaktiko.

Metode poučevanja: Predavanja (interaktivna, frontalna oblika se izmenjuje z individualnim in skupinskim reševanjem problemov), seminar (pedagoški del: mini nastopi v predavalnici – pisna priprava, izvedba in analiza posameznih učnih strategij in situacij; raziskovalni del: akcijsko raziskovanje posameznih segmentov prakse, z uporabo strokovne literature in za razvoj samorefleksije).

Didaktika književnosti za sloveniste dvopredmetnega študija (4 ECTS)

Vsebina: Opredeli didaktiko književnosti; preučuje sestavine učiteljeve usposobljenosti za poučevanje književnosti; pomen književnega pouka v sodobnosti za razvoj posameznikove osebnostne in družbene integritete; didaktično strukturo pouka književnosti: cilji, metode, načela za izbiro in razporeditev vsebin; književnovzgojni cilji na posameznih stopnjah in vrstah šol.; metode obravnave leposlovja pri pouku: učiteljevo pripravo na pouk književnosti: analizirapreverjanje znanja in zmožnosti pri pouku književnosti; načine ocenjevanja; učne načrte za pouk književnosti:

Posebnosti: Specialna didaktika se na Oddelku za slovenistiko deli na dva predmeta: didaktiko slovenskega jezika in didaktiko književnosti. Vsak predmet obsega 50 % iz fonda ur, ki so v okviru posameznih študijskih smeri na FF namenjene za specialno didaktiko.

Metode poučevanja: Predavanja, seminar.

Pedagoška praksa pri didaktiki slovenskega jezika in didaktiki književnosti 2 (3 ECTS)

Vsebina: Študenti ob aktivnem sodelovanju pri pouku slovenščine spoznavajo potek jezikovnega in književnega pouka v praksi: uresničevanje ciljev pouka slovenščine, uporabo in sestavo učnih načrtov in učnih gradiv za pouk slovenščine, uporabo priročnikov in IKT pri pouku predmeta, uresničevanje učne diferenciacije pri pouku slovenskega jezika in književnosti; načine preverjanja ter merila za ocenjevanje pri pouku jezika in književnosti; razvijanje jezikovne in narodne zavesti ter realizacijo (med) kulturne, etične in estetske vzgoje pri predmetu slovenščina; vodenje interesnih dejavnosti in izbirnih predmetov, povezanih z jezikovno, s književno in kulturno.vzgojo.

Posebnosti: Specialna didaktika se zaradi vsebinskih in didaktičnih posebnosti pouka slovenskega jezika in književnosti pri slovenščini v osnovnih in srednjih šolah deli na Oddelku za slovenistiko na dva predmeta: didaktiko slovenskega jezika in didaktiko književnosti. Teoretski del poteka v drugem letniku magistrskega študija, pedagoška praksa v skupnem trajanju 6 tednov pa je v dvopredmetnem programu enakomerno razporejena skozi oba letnika. Zaradi te kontinuiranosti in postopnosti na obeh področjih predmeta Slovenščina je praksa, ki poteka v osnovnih in srednjih šolah (s slovenskim učnim jezikom), v vsakem letniku zasnovana enotno za oba specialnodidaktična predmeta. Študent pri njej enakomerno spremlja pouk slovenskega jezika in pouk književnosti, sodeluje pri načrtovanju in izvajanju učnih ur pouka jezika in književnosti ter samostojno pripravi en vzorčni/izpitni nastop pri pouku slovenskega jezika in en vzorčni/izpitni nastop pri pouku književnosti. Njegova konzulenta sta med prakso učitelj didaktike slovenskega jezika in učitelj didaktike književnosti. Učitelj didaktike slovenskega jezika in učitelj didaktike književnosti zato opravita po 3 ure individualnega pedagoškega dela z vsakim študentom.

Metode poučevanja: Skupinsko in individualno delo študentov, skupinska poročila v seminarju po izvedbi prakse.

1.4 Izbirna predmeta

Poučevanje slovenščine kot tujega jezika (4 ECTS)

Vsebina: Temeljni pojmi področja slovenščine kot TJ. Proces učenja in poučevanja slovenščine kot tujega jezika. Dejavniki jezikovnega usvajanja in učenja. Ravni jezikovnega znanja. Komunikacijski pristop pri poučevanju slovenščine kot TJ. Metode poučevanja, razlaga, dajanje navodil. Delo z besedilom. Sporazumevalne dejavnosti: branje, poslušanje, govorjenje, pisanje. Dejavnosti pri pouku slovenščine kot tujega jezika. Učenje izgovorjave, besedišča, slovnice. Teme, situacije, pojmi, jezikovne funkcije. Testiranje znanja slovenščine kot J2/TJ. Gradiva za učenje, poučevanje in testiranje. Načrtovanje in izvedba pouka. Opazovanje in analiza pouka.

Metode poučevanja: predavanja, seminarji, raziskovalni seminarji, individualne naloge, vodeni individualni študij, aktivno (refleksivno) poučevanje, simulacije, igre vlog.

Književnost za šolsko rabo (4 ECTS)

Vsebina: Vloga in pomen pouka književnosti v 21. stoletju. Šolski literarni kanon glede na učne cilje, metode in vsebine pouka književnosti. Prednosti in slabosti recepcijske teorije za poučevanje slovenske in tuje prevodne književnosti. Pregled temeljnih slogovnih smeri oz. obdobji slovenske in tuje prevodne književnosti, primerne in/ali predpisane za šolsko obravnavo. Kontekstualizacija šolskih književnih vsebin. Periodizacija slovenske književnosti za šolsko rabo ob primerjavi s tujo prevodno. Dejaven stik s šolskimi kanonskimi književnimi besedili in priprava na delo v razredu. Sodobne oblike pouka književnosti: komunikacijski in problemsko-ustvarjalni pouk.

Metode poučevanja: predavanja z diskusijo, timsko delo (npr. delo v dvojicah/skupinah, okrogle mize), praktično delo (npr. modeli raziskav, sestavljanje vprašanj in nalog, strukturiranje učenčevih dejavnosti).

11.5 Nepedagoški slovenistični predmeti

11.5.1 Obvezni strokovni predmeti

Slovnica znanstvenega in strokovnega jezika (3 ECTS)

Vsebina: Opredelitev searlovškepragmatičnofunkcijske ločitve strokovnega jezika od znanstvenega – gre za abstrakcijo besedilnih lastnosti – in s tem vzpostavitev razmerja s praško strukturalno funkcionalistično teorijo jezikovne zvrstnosti. Vplivanjsko-učinkovalne prvine strokovnega jezika in razločevalnost glede na znanstveni jezik, povezovalnost zlasti s publicističnim jezikom kot prototipom vplivanjsko-učinkovalne vloge jezika. Razločevalne lastnosti znanstvenega jezika glede na strokovni jezik tako na ravni lastnosti koreferenčnih vezi, njihovega izvora, izrazne podobe in funkcije (slovarsko-besedilnega pomena). Sistemizacija (jezikovnosistemska predvidljivost) obvestilnega jedra zlasti na podlagi pomenske tipologije stavčnih členov, predvsem pa stavčnih zgradb.

Metode poučevanja: Predavanja, seminar.

Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje (3 ECTS)

Vsebina: Metodologija kvalitativnega in kvantitativnega sociolingvističnega raziskovanja. Opredelitev jezikovne politike in njenega razmerja do jezikovnega načrtovanja v različnih okoliščinah. Načrtovanje in udejanjanje statusa slovenskega jezika v enojezičnih, dvojezičnih in večjezičnih okoljih. Načrtovanje jezikovne zmožnosti slovenščine kot prvega, kot drugega in kot tujega jezika. Načrtovanje tujejezične zmožnosti slovenskih govorcev. Jezikovna infrastruktura za slovenščino.

Jezikovne pravice kot specifične temeljne človekove pravice. Jezikovna lojalnost, jezikovno prilagajanje, jezikovna vitalnost. Simbolična in ideološka razsežnost jezika.

Nosilci in ustanove jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike v Sloveniji in Evropski uniji. Formalnopravni vidiki statusa slovenščine in drugih jezikov v Republiki Sloveniji. Status, raba in podoba slovenščine zunaj Republike Slovenije. Slovenske jezikovne skupnosti z manjšinskim statusom. Deklarativna in realna jezikovna politika v Evropski uniji.

Metode poučevanja: Predavanja in seminarsko delo.

Obdobja in slogi v slovenski književnosti (3 ECTS)

Vsebina: Opredelitev pojmov književnost, slovstvo, pismenstvo, leposlovje. Srednjeveško slovstvo in pismenstvo v procesu pokristjanjevanja. Humanistični vidik protestantizma, jezikovni nazor in normiranje, reforma cerkve, šolstvo, besedila v in o slovenščini. Protireformacija in barok: plemiška etiketa, tematsko-stilne značilnosti pridige, versko gledališče, znanost. Posvetna književnost razsvetljenstva, prerodne kulturne zamisli na ozadju meščanske revolucije, reforme, praktično in poučno slovstvo, zgodovina, hibridnost elitnega almanaha, dramatika, predromantična poezija, ljudski bukvniki. Estetska avtonomnost v romantiki, etnocentrična in klasična estetika, abecedna in cenzurna vojna, razvoj lirike, obdelava ljudske pesmi, začetek kritike in lit. zgodovine. Programiranje realističnega pripovedništva, pomen kritike, tipi kratke proze, hibridnost romana, postromatična poezija, poetični realizem in naturalizem. Izvor, specifika, žanrska razvitost, slogovna sinkretičnost moderne, evropski estetski in filozofski impulzi, subjektivizem, antimimetičnost, lirizacija.

Družbena in duhovna kriza po 1. svet.vojni, revolucija, optimalna projekcija, kontekst avantgard, vpliv psihoanalize, prenavljanje izraza, monataža, groteska, vizija. Socialna orientacija literature med vojnama, krogi kritične inteligence, prenovitvena gibanja, stilna redukcija, prozaizacija, dokumentarnost, historičnost. Modernizem in odpor do kulturne politike, nove filozofske in epistemske paradigme, literatura absurda, neoavantgardni reize in ludizem, postmodernizem.

Metode poučevanja: Predavanja, seminarske diskusije in referati, samostojno branje leposlovja pri študiju za izpit.

Starejša slovenska književnost (3 ECTS)

Vsebina: Pregled slovenske književnosti od 10. do konca 18. stoletja (na ozadju evropske zgodovine): verske pesmi (božične, velikonočne ..., svetniške, Marijine ...); molitve, pridige ter ostala teološka literatura; posvetne pesmi do Pisanic, Pisanice, Vodnik ...; verska in posvetna drama (liturgične drame, pasijonske igre, Linhart), filozofska in enciklopedična dela: Brižinski spomeniki, Stiški rokopis idr. srednjeveški rokopisi, Trubar, Krelj, Dalmatin idr., Čandek, Kastelec, rokopisne pesmarice 17. in 18. stoletja, Valvazor, Svetokriški, Basar idr. Vsebina (teološka, posvetna), oblika (verzna, prozna, dramska), funkcija (liturgična idr.) teh del.

Metode poučevanja: Predavanja z diskusijo, seminarji, vaje. Domače branje literarnih del. Strokovne ekskurzije v samostane, knjižnice, arhive, rojstne kraje.

Poglavja iz pragmatike (3 ECTS)

Vsebina: Osredotoča se na mikropragmatična vprašanja (npr. performativnost), makropragmatična vprašanja (npr. medkulturna komunikacija, diskurz in ideologija), argumentacijo v besedilu, proces izbiranja verbalnih in neverbalnih sredstev v različnih vrstah besedil, kontekst, sestavine za gradnjo besedil, komunikacijsko dinamiko.

Metode poučevanja: Predavanja in vaje.

Normativno, (jezikovno)zvrstno in besedilnovrstno urejanje besedila (3 ECTS)

Vsebina: Poglobitev in utrditev knjižnojezikovne norme in njena smiselna izraba pri sporočanju (kot besedilotvornem procesu), pa tudi njena »kršitev« v smislu jezikovne oz. besedilne zaznamovanosti. posebna pozornost je namenjena poglobitvi in utrjevanju skladske norme in upovedovalnih pravil glede na pisno in govorno uresničevanje, utrjevanje besedotvornega sistema in besedoslovnega znanja v praksi; primerjava uresničevanja skladske norme (posebej besednega reda, stavčne tipologije, rabe časov itd.) in upovedovalnih pravil v posameznih funkcijskih zvrsteh; besedotvorna, besedna in frazeološka ustreznost v besedilih različnih funkcijskih zvrsti; besedilnovrstno urejanje besedila; vprašanje besedilne koherence. Lektoriranje neumetnostih in deloma umetnostnih besedil; pojem t. i. minimalnega popravka; posebne oblike lektoriranja: lektoriranje prevodov; zgoščevalno lektoriranje; lektoriranje zapisanih govornih besedil; temeljna načela lektoriranja.

Metode poučevanja: Seminarsko delo.

Govorna tehnika (3 ECTS)

Vsebina: Govorna tehnika je zelo pomembna veščina, ki jo morajo obvladati predvsem »govorci-maratonci«, tj. ljudje, ki pri svojih poklicih dosti govorijo in od govora pravzaprav živijo. Posebej pomembna je za učitelje, igralce, napovedovalce in govorce v medijih sploh, politike ... V prvi vrsti je potrebno izpostaviti ustrezno dihanje (s prepono) in sproščenost (nenapetost glasilk in ostalih obraznih mišic, ki otežujejo govor). Pri tem predmetu se bodo študentje naučili, kako obvladovati svoj govorni aparat in ga potem tudi kvalitetno uporabljati. Poleg tega se bodo seznanili tudi s pomenom govorice telesa, saj prav drža telesa ponavadi povzroči tudi določene (iz)govorne težave. Poleg tega se bodo seznanili s pomenom in načinom ustrezne nege glasilk (pomembno za otroke in »govorce-maratonce«), obenem pa bodo tudi razvili sposobnost opažanja neustreznega glasu (poškodba glasilk). Prav tako se bodo seznanili z nevtralno podobo jezika (osnove pravorečja), saj le tako lahko z besedilom dosežejo svoj namen in učinkovitost. Negotovost pri samem jezikovnem kodu in nesproščenost v določenem govornem položaju namreč lahko povzroči tudi napetosti v grlu, na obrazu in celotnem telesu, kar poslabša kakovost besedilne interpretacije, v skrajnem primeru pa celo povzroči poškodbo glasilk. Prav tako bodo študentje razvili sposobnost opazovanja in samoopazovanja govora, da bodo lahko tudi svetovali posameznim govorcem s težavami pri izgovoru. V ta namen bodo pripravili praktično predstavitev in demonstracijo določenega problema (seminar), kolegi pa jih bodo opazovali, potem pa bodo skupaj oblikovali pozitivne in negativne lastnosti slišane in videne govora (pomoč kamere in mikrofona).

Metode poučevanja: Predavanja, seminarji, individualne naloge, sodelovalno učenje, poučevanje, aktivno (refleksivno) poučevanje, portfolio konference, laboratorijske vaje, simulacije, nastopi, skupno analitično pregledovanje avdio-vizualnih posnetkov.

Slovenska dialektologija (3 ECTS)

Vsebina: Predmet je vsebinsko dvodelen in vsebuje: 1) Pregled zgodovine slovenske dialektologije (avtorji, dela) s poudarkom na sedanjem stanju dialektoloških raziskav in seznanitvijo s temeljnimi (slovenskimi) dialektološkimi projekti v različnih raziskovalnih centrih. Pomen in uporaba izsledkov tudi v drugih strokah.

2) Pregled slovenskih narečij po narečnih skupinah s poudarkom na diahronem vpogledu v naglasne, glasoslovne in oblikoslovne razvojne značilnosti. Ugotavljanje sistemskosti (in morebitnih nesistemskih odklonov) obravnavanih ravnin v izbranih krajevnih govorih ter njihove funkcijske razčlenjenosti.

Metode poučevanja: Predavanja, ponazorjena z avdio- in/ali videoposnetki.

Jezikovna razčlemba slovenskih besedil do 19. stoletja (3 ECTS)

Vsebina: Predavanja se osredotočajo na slovnični opis ter jezikovne in stilistične razvojne spremembe v izbranih neumetnostnih in umetnostnih rokopisnih in tiskanih besedilih od 10. do 19. stoletja: - nabožnih: spovednih, molitvenih obrazcev, pridig, svetopisemskih prevodov, izdaj katekizmov, lekcionarjev, postil, molutev, cerkvenih pesmi itd.; nenabožnih: abecednikov, učbenikov, predgovorov, praktičnosporazumevalnih (pogovorov, pisem), poljudnostrokovnih, publicističnih, uradovanih, pravniških (priseg, razglasov, patentov, zakonov ...) besedil v sinhronem in diahronem uvidu. Primerjava besedilnovrstno ali tematsko sorodnih raznočasnih besedil s sodobnim knjižnim in govorjenim jezikom (in tujejezičnimi predlogami), razmejevanje govorjenih, narečnih in knjižnih prvin, prepoznavanje kontinuitete na vseh ravninah v pokrajinsko in časovno različnih besedilih.

Ugotavljanje medjezikovnih interferenc na skladenjski, besedoslovni in besediloslovni ravni. Načela za jezikovno posodabljanje starejših besedil. Vaje utemeljujejo usvojena jezikovnozgodovinska dejstva, zakonitosti in postopke in vsebujejo jezikovno razčlenitev, primerjavo, protistavo izbranih tematsko ali besedilnovrstno sorodnih odlomkov besedil iz različnih obdobj slovenskega kulturnega in knjižnega jezika do 19. stoletja z namenom ugotavljanja kontinuitete in jezikovnih sprememb, tipičnih za določeno razvojno obdobje ali pisca, v soočanju s sodobnim knjižnim in govornim jezikom. Utrjevanje pravorečnih in naglasnih posebnosti v starejših besedilih za usvojitev bralne zmožnosti. Oblikoslovna, besedotvorna in skladenjska analiza izbranih besedil.

Metode poučevanja: Predavanja in vaje.

Teorija literarnega diskurza (3 ECTS)

Vsebina: Predmet omogoča solidno, metodološko reflektirano in sodobnemu stanju stroke primerno podlago za analitično-raziskovalno delo z literarnimi besedili. Ukvarja se z metodologijo: genealogijo in današnjim stanjem literarne teorije; inter- in transdisciplinarnostjo; metodološkim pluralizmom, relativizmom in problemom verifikabilnosti, relevantnostjo znanstvenega spoznavanja; smermi sodobne literarne teorije (od ruskega formalizma do danes); teorijo literarnega teksta: literarnost, literarni sistem oziroma literarno polje, funkcije literature; struktura teksta (materialni nosilec – problemi medija; konkretizacija/inferenca, pomen, besedilni svet; so- in protipostavljanje oziroma kompozicija); subjekt, tekst in diskurz (problem identitete); tekst in resničnost (fikcija, mogoči svetovi, literarna pragmatika); tematika in tematologija; genologijo: logiški in epistemološki problemi žanrskega klasificiranja; nastanek, obstoj in razvoj literarnih vrst, zvrsti oziroma žanrov; žanri in literarni sistem.

Metode poučevanja: Predavanja in samostojno delo.

Pripovedno besedilo (3 ECTS)

Vsebina: Seznanitev z značilnostmi proznih besedil. Temeljni ubeseditveni oz. upovedovalni načini: pripoved, opis, govor. Pregled pripovednih elementov: zgodba, pripovedovalec, perspektiva, literarne osebe, prostor in čas. Vpetost v novejšo svetovno tokove, načine in metode raziskovanja (naratologija, post/strukturalizem, genologija, recepcijska estetika, semiotika, novi historicizem, ženske študije, teorije medbesedilnosti in sodobno besediloslovje). Spoznavanje prozna besedila: črtica, novela, kratka zgodba, pravljica, pripovedka, povest, esej, ep, roman. Predstavitev konkretnih (in tipičnih) literarnih besedil ter analiza »ponazoritvenih« pripovednih vrst glede na ubeseditvene načine in pripovedne prvine.

Metode poučevanja: Predavanje, delo z besedili.

Verzno besedilo (3 ECTS)

Vsebina: Analiza pesniškega besedila. Metrični sistemi: silabični, silabotonični, naglasni, svobodni verz; naglašenost metričnih vzorcev, cezura, skladnja, vrste rim in asonanc. Vrste kitic (stanca, romarska kitica, ambrozijanska kitica idr.). Besedna sredstva: ponavljanje (anafora, epifora, epanalepsa), tautologija, pleonazem idr. Skladenjska sredstva: inverzija, antiteza, paralelizem retorično vprašanje, hiazem. Tropi: metafora, metonimija, sinekdoha,

epitet, simbol, alegorija, paradoks idr. Pesemske vrste in oblike: himna, oda, elegija, balada, romanca idr.; sonet, gazela, glosa, triolet idr.

Metode poučevanja: Predavanja, delo z besedili.

Dramsko besedilo (3 ETCS)

Vsebina: Analiza dramskega besedila. Bistvo drame. Razmerje med dramskim besedilom in gledališko uprizoritvijo. Recepcija drame: bralec in gledalec ter pojem distance. Specifičnost branja dramskih besedil. Tradicionalni in moderni pojmi za analizo dramskega besedila. Novejše dramske in gledališke poetike. Dramski žanri.

Metode poučevanja: Predavanja. Skupen ogled in analiza gledališke uprizoritve ter primerjava z dramskim besedilom, diskusija. Delo z besedili.

Sodobna slovenska kratka proza (3 ETCS)

Vsebina: Kratkoprozna vrstna terminološka vprašanja. Kvantitativna in kvalitativna merila za proučevanje kratke proze. Značilnosti tradicionalnih in sodobnih kratkoproznih žanrov. Zgodovinski pregled (slovenske in svetovne) kratke proze. Dve usmeritvi slovenske kratke proze po letu 1980: postmodernistične in paradigme »preteklih literarnih usmeritev« (realističnih, eksistencialističnih, modernističnih). Tipologija zgodb (metafizične, lirične, z ljudsko in pravljico motiviko, fantastične, zgodovinske, o izpraznjenih medosebnih odnosih (v urbanem okolju). Postmodernizem in mlada slovenska proza: predstavniki in značilnosti njihovih pisav (metafizičisti, subjektivni realisti, arhaizatorji, čisti fantastiki, minimalisti) Trivialni elementi v slovenski postmodernistični kratki prozi. Elementi literature izčrpane eksistence v sodobni slovenski kratki prozi.

Metode poučevanja: Predavanja z diskusijo.

Latinska in nemška književnost na Slovenskem (3 ECTS)

Vsebina: Ukvarja se z latinsko književnostjo (kronološki pregled srednjeveške, humanistične, renesančne in novoveške latinizacije, nastale na Slovenskem ali o slovenskem prostoru, s poudarkom na najpomembnejših avtorjih, okvirni oris političnih, socialnih in duhovnih fenomenov obravnavanih obdobj, sočasna evropska latinska literarna ustvarjalnost, seznanitev z najpomembnejšimi pripomočki in literaturo, branje prevodov in njihova interpretacija; obdobja: krščanstvo ter pozna antika (do 750), zgodnji in visoki srednji vek (750 do 1100), visoki in pozni srednji vek (1100 do 1350), humanizem in renesansa, novi vek); in nemško književnostjo (ostanki srednjeveškega nemškega slovstva na Slovenskem, dvorska lirika in epika; dela, ki so v celoti nastala v slovenskem etničnem prostoru, vključevanje in omemba slovenščine v nemških besedilih. 16. Stoletje – protestantizem, dela o turških vpadih in vojskah; slovenski kmečki upori v nemški pesmi; historiografski spisi, barok in razsvetljenstvo (s posebnim ozirom na Slovence, ki so pisali v nemščini).

Metode poučevanja: Predavanje z vajami.

Jezikoslovni magistrski seminar (3 ECTS)

Vsebina: V seminarju se raziskovalno obravnavajo teme glede na specializacijo profesorja, ki ga je razpisal, zato ima seminar različne jezikovne in jezikoslovne vsebine.

Posebnosti: Različni predavatelji.

Metode poučevanja: Seminarско, timsko in individualno (konzultacije) delo, javno nastopanje (predstavitev naloge).

Literarni magistrski seminar (3 ECTS)

Vsebina: V seminarju se raziskovalno obravnavajo teme glede na specializacijo profesorja, ki ga je razpisal, zato ima seminar različne literarno-kulturološke vsebine.

Posebnosti: Različni predavatelji.

Metode poučevanja: Seminarско, timsko in individualno (konzultacije) delo, javno nastopanje (predstavitev naloge).

Izdelava magistrskega dela (9 ECTS)

Magistrsko delo pri dvopredmetnem pedagoškem programu Slovenistika je načeloma (vendar ne izključno) interdisciplinarno, študent v njem izvede raziskavo na temo, ki povezuje obe predmetni področji njegovega študija, vključno z didaktično-pedagoškimi vsebinami. Delo se izdelava pod mentorstvom izbranega učitelja (habilitirani učitelj) in v okviru njegovega (jezikoslovnega oziroma literarnega) magistrskega seminarja. Delo se javno predstavi v magistrskem seminarju. Vsebovati mora uvod, delovno hipotezo, predstavitev teoretičnih izhodišč, gradivo in metode za analizo, interpretacijo rezultatov, sklep, navedbo uporabljenih literature in virov.

Obseg: 60–80 strani razpravljalnega besedila.